

dr JOLANTA SKOWROŃ
Centralny Instytut Ochrony Pracy –
Państwowy Instytut Badawczy
00-701 Warszawa
ul. Czerniakowska 16

Sprawozdanie z działalności Międzyresortowej Komisji do spraw Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy w 2005 r.

Słowa kluczowe: Międzyresortowa Komisja ds. Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy, wartości dopuszczalne, sprawozdanie.

Key words: Interdepartmental Commission for Maximum Admissible Concentrations and Intensities for Agents Harmful to Health in the Working Environment, occupational exposure limits, the activity.

Międzyresortowa Komisja do spraw Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy w 2005 r. spotykała się trzy razy: 22 marca (XLVIII), 1 lipca (XLIX) oraz 1 grudnia (L).

Na posiedzeniach Komisja rozpatrzyła:

– 27 dokumentacji proponowanych wartości dopuszczalnych poziomów narażenia zawodowego przygotowanych przez Zespół Ekspertów ds. Czynników Chemicznych dla następujących chemicznych czynników szkodliwych dla zdrowia: antymon i jego związki nieorganiczne (w przeliczeniu na Sb), bar i jego związki rozpuszczalne (w przeliczeniu na Ba), 2-(2-butoksyetyloksy)etanol, fluorki (w przeliczeniu na F⁻), jodometan, 2-(2-metoksyetyloksy)etanol, ortokrzemian tetraetylu, siarczan(VI) baru, 1,2,3-trichloropropan, arsan, chlor, chlorek allilu, chlorometan, eter *tert*-butyłowometylowy, ksylen, nikotyna, toluen, sewofluran, izofluran, dezfluran, 2-aminoetanol, 1-bromopropan, chlorobenzen, cyjanamid, 1,3-etylenotiomocznik, morfolina, 4-metylopent-3-en-2-on

– propozycję wprowadzenia zmian do rozporządzenia ministra właściwego do spraw pracy w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń pyłów zawierających azbest (dostosowanie przepisów polskich do dyrektywy 2003/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 marca 2003 r. zmieniającej dyrektywę Rady 83/477/EWG w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy)

– wniosek Zarządu Głównego Związku Zawodowego Anestezjologów skierowany do ministra zdrowia w sprawie ustalenia wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń anestetyków wziewnych – dezfluranu, izofluranu oraz sewofluranu

– wniosek do ministra infrastruktury o zajęcie stanowiska w sprawie nowelizacji rozporządzenia dotyczącego homologacji pojazdów samochodowych w aspekcie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa kierowców.

Międzyresortowa Komisja przyjęła wnioski nr 61, 62 oraz 63 o przedłożeniu ministrowi właściwemu do spraw pracy w sprawie zmiany wykazu najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (stanowiącym załącznik nr 1 i 2 do rozporządzenia ministra pracy i polityki społecznej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, zmiana: rozporządzenie ministra gospodarki i pracy z dnia 10 października 2005 r.) w następującym zakresie:

- a) wprowadzenia do załącznika nr 1 w części A wykazu wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń dla następujących nowych chemicznych czynników szkodliwych dla zdrowia:

Lp.	Nazwa i numer CAS substancji chemicznej	Najwyższe dopuszczalne stężenia w zależności od czasu narażenia w ciągu zmiany roboczej, w mg/m ³		
		NDS	NDSch	NDSP
1.	2-(2-Butoksyetoksy)etanol [112-34-5]	67	100	–
2.	Chlorek allilu [107-05-1]	2	–	–
3.	Dezfluran [57041-67-5]	125	–	–
4.	Eter <i>tert</i> -butylometylowy [1634-04-4]	180	270	–
5.	1,3-Etylenotiomocznik [96-45-7]	0,1	–	–
6.	Izofluran [26675-46-7]	32	–	–
7.	2-(2-Metoksyetoksy)etanol [111-77-3]	50	–	–
8.	Sewofluran [28523-86-6]	55	–	–

– dla siarczanu baru Komisja zaleciła ustalenie przez Zespół Ekspertów ds. Czynników Chemicznych wartości NDS dla frakcji respirabilnej pyłu

– dla 1,2,3-trichloropropanu Komisja zaleciła ustalenie przez Zespół Ekspertów ds. Czynników Chemicznych wartości NDS uwzględniającej nową klasyfikację związku (T; R45-20/21/22-60)

– dla 1-bromopropanu Komisja zaleciła uzupełnienie dokumentacji o liczbę osób potencjalnie narażonych na działanie związku w Polsce oraz o podstawy wartości zaproponowanej przez ACGIH,

b) wprowadzenia do załącznika nr 1 w części A wykazu zmian wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń dla następujących chemicznych czynników szkodliwych dla zdrowia:

Lp.	Nazwa i numer CAS substancji chemicznej	Najwyższe dopuszczalne stężenia w zależności od czasu narażenia w ciągu zmiany roboczej, w mg/m ³		
		NDS	NDSch	NDSP
16.	2-Aminoetanol [141-43-5]	2,5	7,5	–
21.	Antymon [7440-36-0] i jego związki nieorganiczne, z wyjątkiem stibanu – w przeliczeniu na Sb	0,5	–	–
22.	Arsan [7784-42-1]	0,02	–	–
28.	Bar [7440-39-3] i jego związki rozpuszczalne – w przeliczeniu na Ba	0,5	–	–
62.	Chlor [7782-50-5]	1	3	–
71.	Chlorobenzen [108-90-7]	23	70	–
83.	Chlorometan [74-87-3]	20	–	–
92.	Cyjanamid [420-04-2]	0,9	1,8	–
192.	Fluorki – w przeliczeniu na F ⁻ [-]	2	–	–
235.	Jodometan [74-88-4]	7	20	–
245.	Ksylen – mieszanina izomerów: 1,2-; 1,3-; 1,4- [95-47-6, 108-38-3, 106-42-3, 1330-20-7]	100	–	–
290.	4-Metylopent-3-en-2-on [141-79-7]	20	40	–
296.	Morfolina [110-91-8]	36	72	–
306.	Nikotyna [54-11-5]	0,5	–	–
340.	Ortokrzemian tetraetylu [78-10-4]	80	–	–
402.	Toluen [108-88-3]	100	200	–

c) wprowadzenia do załącznika nr 1 w części B. Pyły, następujących zmian w punkcie 3. (wprowadzono rozporządzeniem ministra gospodarki i pracy z dnia 10 października 2005 r. DzU nr 212, poz. 1769):

Lp.	Nazwa czynnika szkodliwego dla zdrowia	Najwyższe dopuszczalne stężenie	
		mg/m ³	włókien w cm ³
3.	Pyły zawierające azbest (jeden lub więcej rodzajów azbestu wymienionych poniżej): – aktynolit [77536-66-4] – antofilit [77536-67-5] – chryzotyl [12001-29-5] – grueneryt (amozyt) [12172-73-5] – krokidolit [12001-28-4] – tremolit [77536-68-6] – pył całkowity – włókna respirabilne	0,5 –	– 0,1

Na podstawie wniosków Międzyresortowej Komisji ds. NDS i NDN, przedłożonych ministrowi właściwemu ds. pracy w latach 2002-2005, ukazało się rozporządzenie ministra gospodarki i pracy z dnia 10 października 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia (DzU nr 212, poz. 1769). W rozporządzeniu wprowadzono zmiany polegające na: weryfikacji i poszerzeniu wykazu substancji chemicznych, zmianie wartości dopuszczalnej pyłów azbestu oraz zmianach w terminologii i metodyce w odniesieniu do drgań mechanicznych, w części dotyczącej drgań o działaniu ogólnym na organizm człowieka. W załączniku nr 1 do rozporządzenia w części „A” wprowadzono dla 24 substancji chemicznych zmiany dotychczasowych wartości NDS i/lub NDSCh oraz dodano 38 nowych substancji chemicznych, dotychczas nieuwzględnionych w prawodawstwie polskim. W przypadku 6 substancji chemicznych zweryfikowano nazewnictwo i numery CAS. W części „B” zmieniono wartość NDS pyłu zawierającego azbest. Wartość ta jest zgodna z art. 8. dyrektywy 2003/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 marca 2003 r. zmieniającym dyrektywę Rady 83/477/EWG w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy.

W 2005 r. ukazały się 4 numery kwartalnika Międzyresortowej Komisji „Podstawy i Metody Oceny Środowiska Pracy”, w których opublikowano 29 dokumentacji dopuszczalnych wielkości narażenia zawodowego substancji chemicznych i 11 metod oznaczania stężenia substancji chemicznych w powietrzu na stanowiskach pracy.

W numerze 1(43) opublikowano:

– 6 metod oznaczania stężenia w powietrzu na stanowiskach pracy następujących substancji chemicznych: izocyjanian cykloheksylu, izocyjanian 3-izocyjanianometylo-3,5,5-trimetylocykloheksylu, 2-(2-metoksyetoksy)etanol, 4,4'-metylenodianilina, tlenek diazotu i trichloronaftalen

– 7 dokumentacji dopuszczalnych wielkości narażenia zawodowego następujących substancji chemicznych: chloroaceton, 1,1-dichloro-1-nitroetan, dinitrofenol – mieszanina izomerów, (2-metoksymetyloetoksy)propanol, 1-metylo-2-pirolidon, pentafluorek bromu i tetrafluorek siarki

– sprawozdanie z działalności Międzyresortowej Komisji do spraw Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynniki Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy w 2004 r.

– indeksy alfabetyczne opublikowanych wcześniej artykułów, dokumentacji i metod.

W numerze 2(44) opublikowano:

– 9 dokumentacji dopuszczalnych wielkości narażenia zawodowego dla następujących substancji chemicznych: akrylan etylu, akrylan metylu, dietyloamina, disiarczek dimetylu, diwinylobenzen, 2-furylometanol, kwas octowy, 4,4'-metylenodianilina oraz pentan i jego izomery.

W numerze 3(45) opublikowano:

– 8 dokumentacji dopuszczalnych wielkości narażenia zawodowego następujących substancji chemicznych: akrylan hydroksypropylu (mieszanka izomerów), alfa-cypermetyryna (aerozole, mieszanka izomerów), benzotiazol, ditlenek azotu, izocyjanian 3-izocyjanianometylo-3,5-5-trimetylocykloheksylu, izocyjanian metylu, tlenek diazotu oraz dokumentację dotyczącą spalin silnika Diesla.

W numerze 4(46) opublikowano:

– 5 dokumentacji dopuszczalnych wielkości narażenia zawodowego następujących substancji chemicznych: 3-amino-1,2,4-triazol, azotan 2-etyloheksylu, 2-etyloheksan-1-ol, izocyjanian cykloheksylu i tlenek azotu

– 5 metod oznaczania w powietrzu środowiska pracy stężeń następujących substancji chemicznych: adypinian 2-dietyloheksylu, chlorek allilu, 1,3-etyleno- tiomocznik, n-heksanal i 2-metylonaftalen.

Sekretarz Komisji z ramienia Ministerstwa Gospodarki i Pracy dr Jolanta Skowroń brała udział w posiedzeniu Komitetu Postępu Technicznego (TPC) Unii Europejskiej w Luksemburgu (5.10.2005 r.). Przedmiotem posiedzenia był projekt dyrektywy Komisji ustanawiającej drugi wykaz indykatywnych dopuszczalnych wartości narażenia zawodowego w celu wykonania dyrektywy Rady 98/24/WE oraz zmieniającej dyrektywę 91/322/EWG.

W 2006 r. są planowane trzy posiedzenia Międzyresortowej Komisji, na których będą dyskutowane i ustalane wartości najwyższych dopuszczalnych stężeń dla około 25 substancji.

JOLANTA SKOWROŃ

The activity of the Interdepartmental Commission for Maximum Admissible Concentrations and Intensities for Agents Harmful to Health in the Working Environment in 2005

A b s t r a c t

In 2005 the Commission met at three sessions, in which 27 documentations for recommended exposure limits of chemical substances and a verification of the MAC for dusts containing asbestos were discussed. Moreover the Commission discussed:

- a proposal for establishing MAC values for anaesthetic gases
- a proposal for a revision of the ordinance on official certification of automotive vehicles in the aspect of workers' health and safety.

The Commission suggested to the Minister of Economy and Labour the following changes in the list of MAC values:

- putting 8 new chemical substances on the list of MAC values: -(2-butoxyethoxy)ethanol, allyl chloride,

- desflurane, tert-butyl methyl ether, 1,3-ethylenethiourea, isoflurane, 2-(2-methoxyethoxy)ethanol, sevoflurane
- changing MAC values for 16 chemical substances: 2-aminoethanol, antimony and inorganic compounds, as Sb; arsine, barium and soluble compounds, as Ba; chlorine, chlorobenzene, chloromethane, cyanamide, fluorine, as F⁻; iodomethane, xylene – mixed isomers (1,2-, 1,3-, 1,4-), 4-methylpent-3-en-2-one, morpholine, nicotine, tetraethyl silicate, toluene
  - changing MAC values for dusts containing asbestos.

Four issues of the “Principles and Methods of Assessing the Working Environment” quarterly were published in 2005. Issue 1(43) contained 6 methods of assessing the working environment and 7 documentations for recommended exposure limits along with analytical procedures, recommendations in respect to pre-employment and periodic medical examinations and contraindications to exposure. Issues 2(44) and 3(45) contained 17 documentations. In issue 4(46) there were 5 methods of assessing the working environment, and 5 documentations.

Three sessions of the Commission are planned for 2006. MAC values for 25 chemical substances and MAI for ionizing and non-ionizing radiation will be discussed at those meetings.